

UUDEN PUUPUHALTIMEN KÄYTTÖÖNOTTO JA HOITO

Suomen ilmasto-olosuhteet vaihtelevat eri vuodenaikoina erittäin paljon. Tämä on otettava huomioon uuden puusoittimen niin sanotussa sisäänajossa.

Ostettaessa puusoitin on aina kuiva. Jotta vältettäisiin puuosien liian nopea kosteuden nousu tulee välttää liian pitkiä yhtämittaisia soittajaksoja. Sopiva pituus on n. 20-30 minuuttia, jonka jälkeen soitin puretaan osiin ja kuivataan liinalla. Soittokertoja voi olla päivittäin useitakin, kunhan vain muistaa kuivauksen välillä.

PUUPUHALTIMEN HALKEAMISEN ESTÄMINEN

- Pidä kuivausliina aina käsillä ja käytä sitä mieluummin muutaman kerran liikaa kuin liian vähän.
- Jos johonkin ääniaukkoon kertyy toistuvasti vettä, se voi turvottaa puuta paikallisesti ja halkeamisriski kasvaa. Puhalla tai kuivaa muulla tavoin ääniaukko, viimeistään kun lopetat. Tämä koskee erityisesti korkki- tai coretextyynejä, jotka pitävät veden ääniaukossa kauemmin kuin ns. kalannahkatyyneyt.
- Jos soittamiseen tulee pidempi tauko, älä koskaan jätä soitinta koottuna esim. pianon päälle tai telineeseen. Tämä siksi, että päärynä on lähes aina jonkin verran auki ja tyhjään tilaan jää vettä. Pura siis soitin koteloon tai irrota ainakin päärynä ja suukappale.
- Ulkona tai viileässä tilassa soitettaessa hengitysilman veden kondensoituminen on moninkertaista. Kiinnitä silloin erityistä huolta soittimen kuivaamiseen.
- Kylmästä lämpimään ja kuivasta kosteaan (tai päinvastoin) siirtymistä tulisi loiventaa mahdollisuuksien mukaan. Äkilliset muutokset aiheuttavat helpommin kuin mikään yksittäinen olosuhde tai ilmanala puun halkeamisen.

VANHAN PUUPUHALTIMEN HOITO

1. Liitoskorkkien rasvaaminen

Liitoskorkkeja rasvataan yleensä joko liikaa tai liian vähän. Lopputulos on kuitenkin lähes aina sama: osien kokoaminen käy työlääksi. Korkkeja ja liitosholkkeja tarkastelemalla voi helposti päätellä kummasta on kysymys. Liika rasva pitää poistaa esim. **puhdistetulla bensiinillä** (apteekista). Sen jälkeen korkit rasvataan ohuelti pehmeällä (soft) korkkirasvalla.

2. Soittimen öljyminen (n. 5-6 kertaa vuodessa käyttömäärästä riippuen)

Soittimen annetaan ensin **kuivua yön yli**. Otetaan vanha kuivausrätti, johon tiputetaan **muutama tippa puuöljyä** (Bore-oil) ja soittimen pintaa pyyhitään niin, että se **alkaa kiiltää**. Öljyn annetaan **imeytyä jonkin aikaa**. Sen jälkeen kuivausrätillä **kiillotetaan poraus** muutamalla vedolla.

On muistettava, että kerralla käytetään **hyvin vähän öljyä**, koska on olemassa vaara, että **öljyä joutuu ääniaukkojen kautta tyynyihin**.

Päärynä, runkokappaleiden päät ja kello öljytään samalla rätillä ja pumpulipuikon avulla.

Päältä öljyämistä tulisi välttää, jos ei uskalla irrottaa koneistoa. Jos koneiston irrottaa, **kannattaa puhdistaa ja öljytä myös ääniaukot** (pumpulipuikolla). Koneistoa koottaessa on muistettava käyttää **akseleissa ja ruuveissa koneistoöljyä** (key-oil) eikä missään tapauksessa puuöljyä.

3. Koneiston öljyminen

Koneisto pitää öljytä silloin tällöin ja ainoastaan **koneistoöljyllä** (key-oil). Ne läpät joissa on akseli, öljytään siten, että akseli vedetään ulos, **akseliputkeen laitetaan hyvin pieni tippa öljyä** ja akseli laitetaan takaisin paikoilleen. Niihin läppiin, joissa on ruuvi, riittää kun tiputetaan pieni tippa öljyä kuulatapin ja läppäakselin liitokseen.

4. Tyynyn napsuminen

Hengitysilman mukana kuljettava sokeri voi ajan mukana kerääntyä tyynyn kalvolle ääniaukon reunan kohdalle. Kalvo tarttuu hetkeksi kiinni ja irrotessaan päästää napsahdavan äänen.

Tyynyä voi yrittää puhdistaa **puhdistuspaperilla** (cleaning paper) tai **puuteripaperilla** (powder paper). Paperi asetetaan tyynyn ja ääniaukon väliin **ja painetaan läppä kiinni**. Paperia ei pidä vetää pois läpän ollessa suljettuna, sillä tyynyn pinnassa oleva **kalvo kuluu helposti rikki**. Jos napsuminen jatkuu pitkään eikä paperi auta, **on tyyny vaihdettava uuteen**.

Huom! Syöminen ja etenkin karamellin syöminen ja soittaminen eivät kuulu yhteen.

5. Tyynyn irtoaminen

Joskus saattaa joku tyynyistä irrota yllättäen. Jos ei ole mahdollisuutta viedä soitinta ammattikorjaajalle, on ehdottomasti varmistuttava siitä, että uusi tyyny on kyseiseen soittimeen sopiva. Eri merkeissä on suuria eroja.